

УДК 371.133: 373.3

РЕАЛІЗАЦІЯ КВАЛІМЕТРИЧНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Надія Ляшова

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії і практики початкової освіти,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Україна
ORCID ID 0000-0002-8087-6621
nadinika2017@gmail.com

Світлана Помирча

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри теорії і практики початкової освіти,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Україна
ORCID ID 0000-0003-1636-3239
swetlanapom@gmail.com

Анотація. У статті розглянуто питання реалізацію кваліметричного підходу під час проведення педагогічної практики. Авторки статті вважають, що застосування такого підходу протягом фахової підготовки не лише надасть можливість майбутнім учителям початкової школи відповідати вимогам сучасної нової української школи, а й створить умови для оволодіння новою інформацією, новими педагогічними технологіями навчання, продуктивно їх упроваджувати для досягнення успіху в своїй педагогічній діяльності.

У роботі зазначено, що проблеми кваліметрії освіти значно ширші проблем педагогічної кваліметрії, яка останнім часом розвивається під впливом реформування української вищої освіти.

Використання інноваційних технологій та особистісно-індивідуальної позиція студента на практиці, впровадження нових практичних знахідок у власному педагогічному досвіді, є конструктивною стратегією, оскільки така практична діяльність студентів орієнтована на пошук оптимальних форм, методів та прийомів взаємодії з молодшими учнями, спрямована на вдосконалення практичного та методичного рівнів, які налаштовані на досягнення вищого рівня фахової майстерності.

Ключові слова: педагогічна практика; кваліметричний підхід; учитель початкової школи.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Професійна педагогічна підготовка майбутніх учителів початкової школи – це складний, багатогранний і тривалий процес, який здійснюється впродовж усього періоду навчання студентів у педагогічному університеті. Велику роль у посиленні практичної спрямованості фахової підготовки майбутнього педагога, забезпеченні здатності ефективно здійснювати навчальний процес відіграє педагогічна практика.

Значення практичної діяльності студентів можна розглядати з двох позицій. Із одного боку – когнітивна, що відображає значення практики під час отримання та засвоєння знань, з іншого – особистісно-індивідуальна, яка відображає якість практики протягом професійного становлення майбутнього вчителя початкової школи.

Когнітивний аспект реалізується під час проходження навчальної педагогічної практики студентами третього курсу, де відбувається підготовка високоякісних фахівців нової української початкової школи, а саме, володіння системою наукових знань, що допомагають орієнтуватися в постійно зростаючому інформаційному полі, ефективного використання й упровадження в практичній діяльності інноваційні технології навчання та виховання, які забезпечать оптимізацію діяльності молодших школярів у складному багатовимірному та динамічному соціумі.

Особистісно-індивідуальний підхід студента на практиці має якісний характер, тобто враховуються особливості (здібності) кожного практиканта, які об'єктивно вимірюються, наприклад, система професійно-значущих відносин, комунікативні, організаторські, творчі, прогностичні здібності, та низка особистісно-індивідуальних особливостей студента – рівень професійного мислення, рівень готовності до професійного саморозвитку майбутніх учителів початкової школи тощо.

Виробничу педагогічну практику студенти проходять на четвертому курсі, яка завершує їхню практичну підготовку освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». У цей період відбувається професійне становлення особистості під впливом специфічного виду діяльності – навчально-виробничої практики, яка сприяє професійному розвитку особистості: появи змін у свідомості та самосвідомості, встановлення особистісних і ділових стосунків, розуміння себе та інших учителів, з якими доводиться спілкуватися та взаємодіяти, самооцінка ставлень до навчання та праці. Також виникають зміни у ставленні до оточуючої дійсності, поведінці студента, відбувається становлення мотиваційного та професійного компонента фахової компетентності майбутнього спеціаліста.

Уважаємо, що проблема результативності педагогічної практики є однією з основних складових якісної освіти майбутніх учителів початкової школи. У руслі окресленого питання виникає потреба організації та управління якістю педагогічної практики майбутніх учителів початкових класів, а отже потребує розробки методичної стратегії та адекватної її використання під час визначення якості практичних умінь і навичок студентів у роботі з молодшими школярами. Для підвищення якісних показників результативності педагогічної практики ми виокремили кваліметричний підхід, який збагачений концептуальними положеннями та ідеями педагогіки. На сучасному етапі він активно набирає розвитку, бо зорієнтований на кількісний опис якості результатів практичної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зазначимо, що термін «кваліметрія» запозичено з галузі товарознавства, де його використовують суто в прикладному розумінні на позначення розділу економіки про методи вимірювання якості продукції [6, с. 4].

За словником іншомовних слів за редакцією С. Мельничука, кваліметрія – це наука про методи кількісної оцінки якості продукції, основними завданнями якої є: а) обґрунтування номенклатури показників якості; б) розробка методів їхнього визначення та оптимізації; в) виокремлення принципів побудови узагальнених показників якості та обґрунтування умов використання їх в завданнях й управлінні якістю продукцією [5, с. 322]. Незважаючи на те, що кваліметрія має дві складові: теоретичну та прикладну, останнім часом у самостійний розділ виокремилася й педагогічна кваліметрія, підґрунтям якої є застосування методів кваліметрії щодо оцінки психолого-педагогічних та дидактичних об'єктів. На думку Г. Єльнікової та З. Рябової, педагогічна кваліметрія – це міждисциплінарна наука, яка поєднує в собі педагогіку, психологію, математику, загальну кваліметрію, соціологію. Зокрема, з математики вона бере методи статистичного, факторного та кореляційного аналізу. Під час такого аналізу використовуються розділи теорії математичного моделювання, теорія алгоритмів тощо [1; 2].

Зазначений підхід було започатковано вченими Р. Аткинсом, Г. Бауером, Дж. Глассом та продовжено в наукових працях І. Ітельсона, Г. Єльнікової, В. Мизинцева, А. Сохора, Г. Дмитренко, Т. Мізерної, Л. Одерій, В. Олійник, З. Рябової, Е. Яковлева та ін., де кваліметричний підхід активно впроваджується ними в освіті, що збагачує концептуальними положеннями педагогіку та орієнтує на кількісний опис якості освіти учнів та студентів. Зокрема, Г. Єльнікова [2] представила технологію інструментарію кількісного вимірювання якості освіти в навчальному закладі; Л. Одерій [3] у монографії розкрила методологію та інструментарій кваліметрії вищої школи; Т. Мізерна проаналізувала особливості кваліметричного підходу щодо моніторингових досліджень якості підготовки учнів з іноземної мови в загальноосвітній школі; Л. Нагорнова досліджувала суб'єктивну оцінку студентами освітнього середовища вищого навчального закладу; М. Касьянова запропонувала використовувати при оцінці якості навчально-виховного процесу кваліметричний підхід, який забезпечує комплексне кількісне оцінювання якості певних процесів у вихованні; Д. Пузіков [4] розробив кваліметричну факторно-критеріальну модель оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу; Е. Яковлев [7] описав педагогічний експеримент з позиції кваліметричного аспекту тощо.

Формулювання мети. Однак можливості використання кваліметричного підходу для розв'язання проблем оцінювання результатів педагогічної практики студентів не приділено належної уваги науковцями. Тож убачаємо за можливе розглянути вірогідність використання цього підходу в дослідженні

освітнього середовища професійної підготовки майбутніх фахівців із педагогічної практики.

Результати дослідження. На нашу думку, якісні показники уможливають виявлення потенційних можливостей проходження студентами педагогічної практики в школі, створюють певну інформаційну базу для управління та вдосконалення організації педпрактики. Таке оцінювання передбачає розробку якісних характеристик педагогічної підготовки та її потенціалу. Окрім кількісного оцінювання за результатами виробничої педагогічної практики студентів – майбутніх учителів початкової школи великого значення набуває оцінка якісних показників, урахування результатів яких сприяє вдосконаленню системи мотивації та організації педагогічної практики студентів починаючи з третього курсу та її перспективного вдосконалення.

Досліджуючи потенціал організації педагогічної практики ми пропонуємо поетапне оцінювання останньої. **На першому етапі** студенти повинні усвідомити мету та завдання, які стоять перед ними впродовж педагогічної практики в школі та бути готовими їх упроваджувати в практичну діяльність. Як відомо, метою практичної підготовки майбутнього вчителя початкових класів є розвиток уміння здійснювати навчально-виховний процес у початкових класах на базі сформованих компетенцій та знань основ теорії методики викладання предметів у початкових класах; забезпечення практичного пізнання закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу; виховання потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх у практичній діяльності з молодшими школярами.

На другому етапі педагогічної практики оцінюється якість розвитку у студентів уміння навчати учнів початкових класів на базі сформованих предметних компетенцій та знань основ теорії методики, педагогіки, психології, уміння інтегрувати знання з практичною діяльністю навчання; забезпечити практичне пізнання закономірностей професійної діяльності та опанувати способи її організації, уміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу, тобто здібність до інтеграції з педагогічним досвідом.

Тому виникає потреба систематично поновлювати свої знання і застосовувати їх у практичній діяльності з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності, а саме:

- а) складати плани-конспекти як окремих уроків, так і серії уроків за темою, наприклад, «Додавання і віднімання чисел в межах 100»;
- б) визначати конкретні цілі, завдання та етапи кожного уроку;
- в) обирати ефективні прийоми досягнення поставлених цілей на кожному етапі уроку;

г) визначати типи завдань і послідовність їхнього виконання відповідно до етапів опанування обчислювальними навичками та вміннями, а також з урахуванням труднощів навчального матеріалу і рівнем математичної підготовки учнів;

д) використовувати вміщені в підручнику та проектувати власні завдання, а також відповідний щодо них математичний матеріал для сприймання і засвоєння арифметичного, алгебраїчного та геометричного матеріалу; творчо застосовувати його в практичній діяльності; навчально-методичних матеріал ґрунтувати на конструюванні знань (наприклад, математика-природознавство), а не на відтворенні, що демонструє інтегрований підхід до освітнього процесу;

е) проектувати та створювати потрібні наочні посібники для проведення уроків, використовуючи презентації, схеми, таблиці, діаграми тощо.

На цьому етапі, також, невід'ємною частиною педагогічної практики є виховна робота з учнями молодшої школи, зміст якої передбачає: а) реалізовувати загальноосвітній, розвиваючий і виховний потенціал інтеграційного матеріалу уроку (наприклад, математика-праця); б) формувати та розвивати інтелектуальну, емоційну сфери особистості учня, його пізнавальні інтереси; в) складати план виховної роботи; д) складати план і сценарій виховного заходу, наприклад: «Вірші та казки про математику»; «Моделюємо геометричний всесвіт» тощо.

Наступним складником оцінки якості є сформованість уміння проводити науково-дослідну роботу:

а) вивчати ставлення учнів до математики (мови, природознавства) й виявляти рівень сформованості математичних навичок і вмінь учнів за завданнями викладача;

б) проводити методичний аналіз математичного матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння учнями та добору оптимальних шляхів попередження помилок;

в) проводити спостереження та аналіз відвіданих уроків математики як учителів, так і студентів з опорою на схему або певне завдання;

г) спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів, студентів-практикантів, використовуючи ефективні прийоми та форми у практиці своєї роботи;

д) вивчати методичну літературу й теоретично осмислювати навчальний процес у формі виступів на методичних семінарах, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми та прийоми роботи нової української початкової школи.

На третьому етапі відбувається обробка отриманих результатів, формується інформаційна база на основі визначених даних, проводяться розрахунки на основі кваліметричної оцінки.

Важливим моментом удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів є осмислення ними процесу і результатів практики,

їхній аналіз, узагальнення та перспективи на майбутнє. Виходячи з цього, ми використовуємо різні форми аналізу та підведення підсумків практики. Це і педагогічні ради в школі, і науково-практичні конференції в університеті, і звіти у формі гри-змагання між групами, і захист студентами результатів практики, і оформлення виставок, на яких студенти демонструють альбоми, фотомонтажі, відеоматеріали, наочність, кращі розробки уроків та виховних заходів, дитячі вироби, що є підтвердженням багатогранної діяльності в школі на уроках та в позаурочний час. Також практика стала важливим етапом у підготовці до державних екзаменів студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Під час проходження педагогічної практики студенти проводять контрольні уроки з кожного предмету, які вивчаються в початкових класах, а найкращий (або фрагмент уроку) можуть провести під час державного екзамену або здійснити відеозапис уроку та продемонструвати його аналіз під час екзамену.

За результатами виробничої практичної підготовки в початковій школі у студентів рівня вищої освіти «бакалавр» повинні бути сформовані наступні компетентності:

Конструктивно-планувальні компетенції: уміння складати тематичні (календарні) плани відповідних дисциплін початкової освіти, плани-конспекти окремих уроків з урахуванням умов навчання і рівня підготовки учнів початкової школи; визначати цілі уроків (навчальні, практичні, соціокультурні, розвивальні, виховні); уміння обирати ефективні методи і прийоми досягнення визначених цілей; здатність визначати типи задач, вправ і завдань та послідовність їх виконання згідно з етапами оволодіння знаннями, вміннями й навичками учнів початкових класів, враховуючи труднощі засвоєння навчального матеріалу й рівень підготовки молодших школярів; готовність проектувати навчальні ситуації для демонстрації та засвоєння знань із дисциплін початкової школи; здатність використовувати необхідні допоміжні засоби навчання, в тому числі технічні, для проведення уроків.

Комунікативно-навчальні компетенції: спроможність контролювати мовленнєву діяльність; помічати помилки учнів в усному й писемному мовленні, розуміти їх характер та тактовно їх виправляти, використовуючи мовленнєві способи виправлення помилок; удосконалювати власну мовленнєву культуру, послуговуючись різними типами словників.

Організаційні компетенції: здатність організовувати виконання розробленого плану уроку; вносити методично виправдані корективи до плану уроку з урахуванням конкретної ситуації, що склалася на уроці;чити учнів молодших класів найбільш раціональним прийомом самостійної роботи над навчальним матеріалом у позаурочній роботі; раціонально поєднувати на уроках колективні (фронтальні, групові, парні) та індивідуальні форми роботи молодших школярів з урахуванням особливостей кожної з них; проводити навчальні ігри, в тому числі рольові, з урахуванням рівня підготовки учнів молодших класів; методично доцільно застосовувати традиційні допоміжні

засоби, а також адитивні, візуальні, аудіовізуальні технічні та електронні засоби навчання.

Розвивально-виховні компетенції: здатність реалізовувати загальноосвітній, розвивальний, виховний та соціокультурний потенціал навчального матеріалу уроку початкової школи; готовність формувати і розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості молодшого школяра; вирішувати завдання морального, культурного, естетичного, гуманістичного та міжкультурного виховання учнів початкових класів.

Дослідницькі компетенції: готовність проводити аналіз власних уроків і занять колег із метою прогнозування можливих труднощів його засвоєння та добору оптимальних шляхів попередження помилок; проводити спостереження та комплексний аналіз відвіданих уроків із теоретичним обґрунтуванням різних сторін навчальної діяльності; готовність спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів, переносити ефективні прийоми і форми роботи в практику своєї педагогічної діяльності; вивчати методичну літературу і теоретично осмислювати навчальний процес, а також удосконалювати свою роботу, використовуючи описані в літературі нові форми та прийоми навчання.

В основі кваліметричного підходу лежить або теорія вимірювання, або математичної статистики, а інколи – їхнє поєднання. Ми вважаємо, що для більших можливостей кваліметричного підходу в оцінці якості педагогічної практики, доцільне поєднання методів педагогіки, методів вимірювання та математичної статистики. Зазначимо, що оцінка якості результатів педагогічної практики розглядається нами як діяльність кожного студента окремо, адже поняття якості для кожного з них буде відрізнятися. Як зазначалося вище, кваліметрія передбачає структурування об'єкта вивчення, в нашому випадку результати педагогічної практики студентів – майбутніх учителів початкової школи, то ми поділили їх на складові частини: 4 фактори та 17 критеріїв, які деталізують ці фактори. При цьому виходить ієрархічна система, що зазвичай відбивається схемою чи таблицею.

Ми виокремили чотири фактори: організаційна діяльність; здійснення освітнього процесу; загальні індивідуальні особливості студента; ведення та оформлення документації. На основі факторів визначили ефективні критерії, що детально їх розкривають: методична грамотність; поповнення знань; розвиток фахових умінь; моделювання уроків із кожного предмету початкової школи; проведення уроків (пробних, робочих, контрольних); аналіз уроків (власних та колег); проведення індивідуальних занять з учнями; проведення виховної роботи як на уроках, так і в позаурочний час; планування освітнього процесу; ведення документації; перевірка зошитів та інших робіт учнів; виконавча дисципліна; вмотивованість виконання обов'язків учителя початкових класів; збереження позитивного мікроклімату у класі; виявлення та розвиток творчої ініціативи; участь у настановних та підсумкових конференціях; участь у мікросоціумі школи впродовж практики.

Представимо у таблиці № 1 шкалу факторного змісту оцінювання діяльності практикантів у період виробничої педагогічної практики в початкових класах за кількісними показниками (балами).

Таблиця № 1.

Шкала оцінювання діяльності практикантів у період педагогічної практики в початкових класах (кількісні показники)

№ п/п	ЗМІСТ	Бали
Фактор І. Організаційна діяльність		
1.	Вивчення системи роботи школи, класу, в якому проходитиме практика, бесіда з директором та його заступником, учителем початкових класів.	1
2.	Ознайомлення з нормативними документами для початкової школи (навчальні програми, критерії оцінювання, стандарти), документацією вчителя початкових класів (календарні плани, план виховної роботи, класний журнал), правилами оформлення й ведення учнівських щоденників.	1
3.	Спостереження за проведенням уроків учителя, дітьми, їхнім режимом	1
Разом:		3
Фактор ІІ. Здійснення освітнього процесу (навчальна діяльність)		
1.	Конспектування календарних планів з усіх дисциплін початкового циклу та плану виховної роботи на період практики.	1
2.	Відвідування всіх уроків згідно з розкладом класу.	1
3.	Спостереження й аналіз організації навчально-виховного процесу в початковій школі на уроках української мови й читання, іноземної мови, математики, природознавства, інформатики. Докладне конспектування ходу переглянутих уроків із зазначених дисциплін освітніх галузей початкової школи в щоденнику педагогічних спостережень із зазначенням всіх дій учителя та учнів на уроці, їхніх діалогів тощо («фотографії» уроків) та їх наступний дидактичний аналіз за основними прийнятими схемами.	10
4.	Планування, підготовка, проведення та аналіз пробних та контрольних уроків з предметів початкової школи.	40
5.	Проведення індивідуальної роботи зі слабкими чи сильними учнями, гурткової роботи.	5
6.	Робота з батьками.	1
7.	Аналіз режиму роботи та специфіки групи подовженого дня, планування й організація діяльності в ній учнів.	2

3.	Допомога вчителю у перевірці зошитів, підготовці позакласних та позашкільних заходів, виготовленні наочних посібників, організації трудової діяльності учнів.	5
Разом:		65
Фактор III. Загальні індивідуальні особливості студента		
1.	Чітке знання методики викладання предметів початкової школи, методична грамотність.	5
2.	Постійне поповнення власних методичних знань та розвиток фахових умінь.	5
3.	Виявлення та розвиток творчої ініціативи.	7
Разом		17
Фактор IV. Документальне оформлення діяльності у школі		
1.	Оформлена відомість-характеристика	2
2.	Звіт про хід практики	2
3.	Плани-конспекти контрольних уроків з визначених дисциплін	2
4.	Психолого-педагогічна характеристика на учня	2
5.	Наочний матеріал до уроків	2
6.	Розгорнутий конспект проведеного виховного заходу	3
7.	Календарні плани та план виховних заходів	2
Разом:		15
Всього:		100

Процедура визначення якості результатів педпрактики виявляється для кожного студента окремо. Визначені показники критеріїв можуть бути виміряні певними одиницями вимірювання. Для всіх критеріїв виділили абсолютний показник – бал. Який складається із P_i ($i = 1, 2, \dots, n$). Крім абсолютного показника P_i , кожний критерій характеризується й відносним ваговим показником K_i , який йому присвоюється. Значення вагового коефіцієнта визначається з урахуванням складності практичної діяльності. Тож остаточний бал якості розраховується за формулою:

$$P_i = \sum_{k=1}^n a_k$$

при цьому \sum – результат операції додавання числових величин (балів); k – змінна, за якою виконується операція додавання – ваговий коефіцієнт i -го критерію; a – значення коефіцієнту відповідності.

Виходячи з цього, представимо у таблиці № 2 шкалу критеріального змісту оцінювання діяльності практикантів у період виробничої педагогічної практики в початкових класах за кількісними показниками, які деталізують визначені вище фактори, тобто базову кваліметричну модель діяльності студента на виробничій педагогічній практиці.

Базова кваліметрична модель діяльності студента на виробничій педагогічній практиці

Фактор	вагомість	Критерії	вагомість	Значення коефіцієнт у відповідності
Ф-1 Організаційна діяльність	3	К ₁ . Участь у настановчих та підсумкових конференціях.	1	
		К ₂ . Участь у мікросоціумі школи впродовж практики.	1	
		К ₃ . Виконання обов'язків учителя початкових класів.	1	
Ф-2. Здійснення освітнього процесу	50	К ₄ . Моделювання уроків з кожного предмету початкової школи.	5	
		К ₅ . Проведення уроків (пробних, робочих, контрольних).	20	
		К ₆ . Аналіз уроків (власних та колег).	5	
		К ₇ . Проведення індивідуальних занять з учнями.	5	
		К ₈ . Проведення виховної роботи як на уроках, так і в позаурочний час.	10	
		К ₉ . Перевірка зошитів та інших робіт учнів.	5	
Ф-3. Загальні індивідуальні	30	К ₁₀ . Методична грамотність.	5	
			5	

Н. ЛЯШОВА, С. ПОМИРЧА
Реалізація кваліметричного підходу під час педагогічної практики
майбутніх учителів початкових класів

особливості студента		К ₁₁ . Поповнення знань.	5	
		К ₁₂ . Розвиток фахових умінь.	5	
		К ₁₃ . Виконавча дисципліна	5	
		К ₁₄ . Збереження позитивного мікроклімату у класі.	5	
		К ₁₅ . Виявлення та розвиток творчої ініціативи.		
Ф-4. Ведення та оформлення документації	17	К ₁₆ . Планування освітнього процесу. К ₁₇ . Оформлення звітної документації	5 10	
Усього:	100 б.		100 б.	

Тож, результати можуть бути такими: 90-100 – високий; 75-90 – достатній; 60-74 – середній; 0-59 – низький. Значення коефіцієнту відповідності підраховується для кожного студента окремо на основі особистих проявів упродовж практики.

На четвертому етапі – групування студентів за рівнем кваліметричного коефіцієнта тобто визначення рейтингу студентів за якісними показниками. Значення коефіцієнту відповідності підраховується для кожного студента окремо з фіксацією у відповідній відомості. На основі чого і визначається рейтинг якості педагогічної практики.

На п'ятому етапі узагальнена інформація надається керівництву факультету для вдосконалення системи організації педагогічної практики на перспективу.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Кожний фактор містить критерії, що відповідають тим видам компетенцій, яких набувають студенти протягом педагогічної практики в школі. Оцінюють кожен фактор за балами (від ...до.....) залежно від рівня сформованості відповідних компетенцій та практичних умінь і навичок. Для оцінювання критеріїв методист використовує спостереження, бесіди, аналіз результатів проведених уроків, аналіз результатів діяльності учнів, відгуки вчителів, батьків, адміністрації тощо. Така інформаційна система (збирання, обробка, збереження та використання інформації про стан якості практики кожного студента) постійно поповнюється, водночас можливе коригування та

прогнозування розвитку якості практичних умінь і навичок студента впродовж виробничої педагогічної практики.

Отже, використання кваліметричного підходу можливість не лише отримати необхідну та достатню педагогічну інформацію, яка дозволяє об'єктивно оцінити педагогічну практику студентів, її результативність, а й здійснити ґрунтовний аналізу навчально-виховного процесу в школі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Єльнікова, Г. В. (2011). *Методичний порадник «Моніторинг в освіті»*. Рівне, Україна.
2. Єльнікова, Г. В. і Рябова, З. В. (2008). Моніторинг як ефективний засіб оцінювання якості загальної середньої освіти в навчальному закладі. *Обрії*, 1 (26), 5–12.
3. Одерій, Л. П. (1996). *Кваліметрія вищої освіти: методологія та інструментарій*. Київ, Україна: МКА: ІЗМН.
4. Пузіков, Д. О. (2014). Кваліметрична факторно-критеріальна модель оцінювання інноваційного розвитку загальноосвітнього навчального закладу. *Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки*, 4 (25), 226–234.
5. Мельничука, О. С. (Ред.). (1977). *Словник іношомовних слів*. Київ, Україна: ГР УРЕ.
6. Циба, В. (2005). Кваліметрія – теорія вимірювання в гуманітарних і природничих науках. *Соціальна психологія*, 4, 3–19.
7. Яковлев, Е. В. (1998). *Педагогический эксперимент: кваліметрический аспект*. Челябинск, Россия: Изд-во ЧГПУ.

РЕАЛИЗАЦИЯ КВАЛИМЕТРИЧЕСКОГО ПОДХОДА ВО ВРЕМЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПРАКТИКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

Надежда Ляшова

кандидат педагогических наук,
доцент кафедры теории и практики начального образования,
ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет»
г. Славянск, Украина

ORCID ID 0000-0002-8087-6621

nadinika2017@gmail.com

Светлана Помирчая

кандидат филологических наук,
доцент кафедры теории и практики начального образования,
ГВУЗ «Донбасский государственный педагогический университет»
г. Славянск, Украина

ORCID ID 0000-0003-1636-3239

swetlanapom@gmail.com

Аннотация. В статье рассмотрен вопрос реализации кваліметрического подхода во время проведения педагогической практики. Авторы статьи считают, что применение такого подхода в течение профессиональной подготовки не только предоставит возможность

будущим учителям начальной школы отвечать требованиям современной новой украинской школы, но и создаст условия для получения новой информации, новыми педагогическими технологиями в образовании, продуктивно использовать их для достижения успехов в своей педагогической деятельности.

В работе отмечено, что проблемы квалиметрии образования значительно шире проблем педагогической квалиметрии, которая в последнее время развивается под воздействием реформирования украинского высшего образования.

Використання інноваційних технологій та особистісно-індивідуальної позиція студента на практиці, впровадження нових практичних знахідок у власному педагогічному досвіді, є конструктивною стратегією, оскільки така практична діяльність студентів орієнтована на пошук оптимальних форм, методів та прийомів взаємодії з молодшими учнями, спрямована на вдосконалення практичного та методичного рівнів, які налаштовані на досягнення вищого рівня фахової майстерності.

Использование инновационных технологий и индивидуальной позиции студента на практике, внедрение новых практических находок в собственном педагогическом опыте, является конструктивной стратегией, поскольку такая практическая деятельность ориентирована на поиск оптимальных форм, методов и приемов взаимодействия с младшими учениками, направленная на совершенствования практического и методического уровней, которые направлены на достижение высокого уровня профессионального мастерства.

Ключевые слова: педагогическая практика; кваліметрический подход; учитель начальной школы.

IMPLEMENTING THE QUALIMETRIC APPROACH DURING THE PEDAGOGICAL PRACTICE OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

Nadiia Lyashova

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor of the Department of Theory and Practice of Primary Education,
SHEE “Donbass State Pedagogical University”
Sloviansk, Ukraine

ORCID ID 0000-0002-8087-6621

nadinika2017@gmail.com

Svitlana Pomyrcha

Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor of the Department of Theory and Practice of Primary Education
SHEE “Donbass State Pedagogical University”
Sloviansk, Ukraine

ORCID ID 0000-0003-1636-3239

swetlanapom@gmail.com

Abstract. The article deals with the implementation of the qualimetric approach during the pedagogical practice. The authors of the article think that the application of such an approach during the professional training does not only enable future teachers of the elementary school to meet the requirements of a modern New Ukrainian School, but also create conditions for mastering new information, new pedagogical technologies of teaching, and productively implement them to achieve much success in their pedagogical activity.

It is noted that during the evaluation of the criteria of the quality of teaching practice, the methodologists can use observation, interviews, analysis of the results of the conducted lessons, analysis of the results of the students' activity, feedback from teachers, parents, administration, etc. Such an information system is constantly replenished and can be adjusted at the same time during the pedagogical practice. The authors are convinced that the use of the qualimetric approach does not only objectively evaluate the pedagogical practice of students, its effectiveness, but also carries out a thorough analysis of the educational process in school.

The paper states that the problems of qualimetric education are much wider problems of pedagogical qualimetry, which has recently developed under the influence of Ukrainian higher education reforming.

The use of innovative technologies and the student's personal and individual view, the introduction of new practical discoveries into their own pedagogical experience, is a constructive strategy; students' practical activity is focused on finding optimal forms, methods and techniques for interaction with younger students, aimed at improving the practical and methodological levels that are set to achieve a higher level of professional skills.

Key words: pedagogical practice; qualitative approach; primary school teacher.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Yelnikova, H. V. (2011). Methodological reference book "Monitoring in education". Rivne, Ukraine.
2. Yelnikova, H. V. & Riabova, Z. V. (2008). Monitoring as an effective means of assessing the quality of secondary education at educational institutions. *Obriyi*. 2008, 1 (26), 5–12.
3. Oderiy, L. P. (1996). Qualimetry of higher education: methodology and tools. Kyiv, Ukraine: MKA: IZMN.
4. Puzikov, D. O. (2014). Qualitative factor-criterial model of assessing innovative development of a comprehensive educational institution. *Aktualni problemy sotsiologiyi, psihologiyi, pedagogiky*, 4 (25), 226–234.
5. Melnychuk, O. S. (Ed.). (1977). *Dictionary of foreign terms*. Kyiv, Ukraine: GR URE.
6. Tsiba, V. (2005). Qualimetry – the theory of measurement in the humanities and natural sciences. *Sotsialna psykholohiia*, 4, 3–19.
7. Yakovlev, E. V. (1998). *Pedagogical Experiment: Qualimetric Aspect*. Chelyabinsk, Russia: Izd-vo ChGPU.

Матеріали надійшли до редакції 06.11.2018 р.